

maa jeg paa det Allerbestemteste benægte det; thi vel har man Exempler paa Mænd, der kunne kjøbe og maaskee udbetale en Gaard; men, naar man finder en, som kan gjøre det, tør jeg forsikre, at man vil finde 20, som paa ingen Maade kunne gjøre det, og altsaa er det ikke Bestanden hos Bondestanden, at man skal gjøre Regning paa. Derfor har ogsaa Resolutionen af 1846 vakt saa megen Modstand, som den har, og den fortjente i mine Tanker ogsaa denne Modstand. Den høitagtede Finantsminister har sagt, at den var til Begunstigelse for Bondestanden; jeg vil ikke nægte, at jeg anerkjender, at der er en Begunstigelse deri, at Bestyrelsen dengang har anerkjendt, at $\frac{1}{3}$ Deel burde tilfalde Fæstere; det var virkelig en Begunstigelse, og det kan ikke nægtes. Men paa den anden Side fremgaaer der af hvad den høitagtede Finantsminister udtalte, at det er de allerfærligste Principer, man kan gaae ind paa, som indeholdes i Resolutionen. Den høitagtede Finantsminister har oplyst, at man for et Par Gaarde har givet 1500 Rbd. pr. Td. Harkorn; det er en meget høi Betaling, en uhyre høi Betaling; men nu er der i disse Dage ved 3de Auction solgt en Gaard og ved alle 3 Auctioner er der kun budt 1000 Rbd. for hele Eiendommen. Jeg vil just ikke sige, at Budet muligen bliver approberet; det er langt fra; men det er ogsaa lige meget. Naar Commissionen bliver staaende paa det samme Standpunkt og ikke vil modtage den lavere Betaling, men derimod en meget høi, hvad skal man saa gjøre? Den kan meget godt forsvare hvilken som helst af Veiene, den gaaer, naar den kun opnaaer den Priis, Gaarden kan gaae for i Handel og Wandel. Jeg skal hermed slutte og overlade den ærede Rigsdagsmand for Holbøks Amts 2det District (Tscherning) Ordet, der i denne Sag bedre vil kunne udtale, hvad jeg mere kunde have at sige.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de District (Monrad) har Ordet.

Monrad: Man har talt her om hvad der var „theoretisk“ og hvad der var „praktisk“, og den sidste ærede Taler anførte, at han var overbevist om, at man ikke vilde synes om Mindretallets Forslag, fordi det var theoretisk. Jeg troer i denne Henseende, at det er vanskeligt at afgjøre hvad Bondestanden vil synes om, eller ikke synes om, og jeg troer, at Meningerne derom kunne være meget forskellige. Jeg troer, at det slet ikke vil komme dem an paa Maaden, hvorpaa Prisen bliver bestemt, men at det vil komme den praktiske Mand an paa selve Prisen, og jeg troer saaledes, at, naar den praktiske Mand ved en Beregningsmaade skal betale 3000 Rbd., medens han efter en anden Beregningsmaade, der var ham langt kærere, kom til at betale 4000 Rbd., vilde han dog foretrække den første (Latter); derved troer jeg, at man vil stille Sagen paa sit rette Standpunkt. Det er ikke den forskellige Maade, hvorpaa Prisen udfindes, men det er selve Prisen, det kommer an paa, og den Priis troer jeg vil være alle Bedkommende den kæreste, som er den laveste for dem. Det er jo ogsaa ganske naturligt, at man ikke bryder sig om, om Prisen er udfunden paa den ene eller den anden Maade (Ja! Ja!), og jeg er derfor aldeles overbevist om, og deri maa jeg give den ærede Taler Ret, at Bonden vil foretrække den laveste Priis. Dette finder jeg i sin Orden, ligesom jeg ogsaa vilde finde det i sin Orden, om Finantsministeren maaskee lagde mere Vægt paa den høiere Priis, men Beregningsmaaden, efter hvilken man er kommen til Prisen, vil i ethvert Fald være en temmelig ligegyldig Sag, naar blot Prisen bliver taaelig og rimelig (Tscherning: og passende!) ja, og passende.